

Fons

Projectes educatius de ciutat: anàlisi de l'experiència acumulada i nova proposta metodològica: resum dels principals continguts de la *guia metodològica*.

Miquel Àngel Alegre

Coordinador de l'Àrea d'Educació de l'IGOP

Presentació

Aquest article té com a base el text de la intervenció realitzada per l'Àrea d'Educació de l'IGOP (Institut de Govern i Polítiques Públiques) en el marc de la sessió de presentació de la Guia Metodològica i el DVD sobre els Projectes Educatius de Ciutat (PEC) que tingué lloc al Museu de Badalona el dia 6 d'octubre de 2005. Aquesta intervenció anà dirigida a resumir els trets bàsics del document d'anàlisi i propostes que es presenta en l'esmentada *guia metodològica*¹.

I. Anàlisi de l'experiència acumulada

Aquest primer bloc de la *guia metodològica* presenta els resultats de la recerca destinada a recollir i interpretar l'experiència pràctica acumulada fins el moment en el desenvolupament de Projectes Educatius de Ciutat. Més concretament, ha estat dut a terme un estudi de casos realitzat sobre la gran majoria de PECs i PEBs (Projecte Educatiu de Barri) que s'han engegat fins el 2004 a Catalunya². Aquest estudi s'ha fet a partir de l'anàlisi documental i les entrevistes en profunditat a responsables polítics, tècnics/ques i ciutadans/nes que van participar en el PEC de la seva ciutat. Això s'ha combinat amb entrevistes a persones que van tenir un paper significatiu en el naixement dels PECs.

Seguidament es destaquen alguns dels principals aspectes considerats en aquest apartat.

1. Les motivacions inicials

En aquest punt ens preguntem sobre quines han estat les motivacions, objectius i voluntats dels municipis a l'hora de plantejar-se un PEC. Aquesta dimensió té molt a veure amb com, *a posteriori*, s'ha executat el PEC. Així, centrant-nos en les motivacions i voluntats dels municipis analitzats, podem agrupar els diferents *objectius* que cada ciutat ha perseguit a l'hora de fer en PEC en sis apartats –no autoexcloents–:

¹ Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació (coord.); Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) *Els projectes educatius de ciutat : anàlisi de l'experiència acumulada: nova proposta metodològica*. (Barcelona: Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació, 2005). 112 p. (Guies Metodològiques; 7).

De l'IGOP han participat en l'elaboració d'aquesta guia metodològica: Joan Subirats (director), Miquel Àngel Alegre (coord.), Jordi Collet, Isaac González, Ricard Benito, Ernest Gutiérrez i Gabriela Gómez.

² Foren analitzats els PECs de les següents ciutats : Barcelona, Sabadell, Terrassa, Sta. Coloma de Gramenet, Pallesjà, Reus, Mataró, Granollers, Cornellà, Mollet i Rubí. I els Projectes Educatius de Barri de Trinitat Nova (Barcelona) i de la Mina (St. Adrià de Besós).

- Coordinar i estructurar els diferents àmbits, espais i actuacions educatives de la ciutat. És a dir, planificar les influències educatives sobre la ciutadania.
- Consensuar i proporcionar línies de treball educatiu a tota la ciutat. Tant a les polítiques educatives de l'administració local, com a les diferents entitats i espais educatius.
- Col·laborar amb l'escola en la seva tasca educativa, fent un front comú amb els altres agents educatius de la ciutat: famílies, lleure, etc.
- Posar l'educació a l'agenda de la ciutat. Amb l'objectiu que aquesta sigui un focus de debat i actuació transversal en tots els àmbits del municipi.
- Millorar les dinàmiques socials i participatives que estan en crisi per diferents motius (creixement demogràfic accelerat, "esgotament" de l'associacionisme, tensions entre la societat civil i l'ajuntament, etc.)
- Fer del PEC o del PEB una eina de transformació social d'una realitat en procés de degradació (urbanística, d'exclusió social, amb "fracàs escolar", absentisme, pèrdua de població, etc.)

2. Aspectes metodològics a destacar

Després d'analitzar els diferents ritmes i estructures organitzatives que han seguit els PECs³, es resumien en aquest darrer apartat algunes incidències metodològiques cospades en el decurs del treball de camp i que aporten informació certament valuosa a l'hora de comprendre les semblances i les disparitats entre els processos PEC analitzats. En aquest mateix sentit, presenten particularitats a tenir presents aquelles ciutats que es plantegen bé l'inici d'un PEC, bé el seu replantejament.

2.1. Pensar el PEC

- Hi ha ciutats que han posat de bell antuvi límits a l'abast del seu PEC (edats, temes, col·lectius, etc.)
- Alguns municipis grans s'han plantejat la possibilitat de fer "*projectes educatius territorials*" per facilitar la participació, la proximitat i el compromís⁴.
- Alguns municipis han plantejat el PEC des del principi com un projecte que ha de combinar alhora reflexió i accions.

³ Aquests aspectes són tractats amb detall en el punt 2.2. (1a part) de la *guia metodològica*.

⁴ A hores d'ara no coneixem cap cas en què aquests plantejaments hagin estat efectivament duts a la pràctica.

- En algunes ciutats, el fet de no haver aconseguit un cert consens previ amb les entitats ha generat importants reticències i de resistències.
- Algunes experiències han treballat i concretat des del principi què oferiria el PEC “a canvi” de la participació de les entitats i ciutadania.
- Els PEBs tenen una dinàmica diferent des del seu plantejament pels elements de context: barri, en el marc d'un PDC, etc.

2.2. Fer el PEC

- En alguns municipis s'han fet desenes de presentacions sectorials, temàtiques i territorials per tal de fer participis al màxim nombre d'entitats i persones des del principi del projecte.
- En algunes ciutats s'ha treballat de forma molt especial el contacte i la informació amb totes les àrees de l'Ajuntament, tant a nivell polític com tècnic. Tot i que el treball transversal és molt complex sovint s'ha aconseguit desactivar moltes discrepàncies i reticències.
- Per contra, en diversos municipis ha estat impossible el contacte i la col·laboració entre algunes àrees de l'Ajuntament.
- També hi ha hagut dificultats en diverses ciutats perquè certes entitats esportives, culturals, etc. encaixessin i acceptessin el seu rol educatiu.
- En algun municipi, en el marc dels grups de treball o debat, s'ha expressat la dificultat per “equilibrar” el pes del paper dels experts i de la ciutadania.
- La definició del treball per eixos ha facilitat l'estructuració i la concreció del PEC en les diverses ciutats i pobles.

3. Balanç general: Els punts forts i punts febles dels PECs analitzats

En aquest apartat, es presenta un balanç general d'allà fins on han arribat els PECs i PEBs estudiats. Aquest exercici es planteja sintetitzant els seus punts forts i punts febles tant en l'àmbit substantiu (el PEC com a instrument d'intervenció) com relacional (el PEC com a instrument en xarxa).

3.1. Punts forts

1. Aspectes substantius:

- El PEC com a projecte generador de projectes.

- Ha contribuït a posar l'educació a l'agenda municipal. I deixa a la ciutat un discurs educatiu més innovador i potent.
- Ha estat un document orientador de les polítiques educatives locals. Una mena de "pla de mandat" en educació.
- En aquells municipis que han engegat el PEC II (i en alguns casos ja en el PEC I) el projecte esdevé una eina per tirar endavant accions concretes.
- Hi ha més entitats i persones conscients de la seva capacitat educadora.
- PEC com a eina de debat sobre educació i sobre la ciutat.
- En alguns casos ha obert el camí de coordinació escola-entorn.
- El PEC esdevé gairebé com una marca "ISO" de qualitat educativa que es pretén estendre a la ciutat.

II. Aspectes relacionals:

- El PEC contribueix a un cert "canvi cultural" en les dinàmiques associatives de les entitats i de relació amb l'Ajuntament.
- En alguna ciutat i barri el PEC ha contribuït a generar una dinàmica social més oberta i participativa.
- Ha estat un procés aglutinador i dinamitzador de diversos actors educatius de la ciutat, així com de la seva xarxa (nous espais de trobada, reforçament de les relacions, etc.).
- En alguns municipis, el PEC ha obert la porta a d'altres processos participatius.

3.2. Punts febles

I. Aspectes substantius:

- En certs municipis hi ha la voluntat d'instrumentalitzar la marca PEC més enllà del treball concret que implica.
- Diagnòstics educatius fets amb poc rigor i poca participació.

- Dificultats a l'hora de concretar accions i propostes. Impactes substantius molt puntuals i limitats.
- La continuïtat del PEC i les seves propostes gairebé sempre depèn únicament de la voluntat de l'Ajuntament.
- La poca durada d'alguns PECs (alguns fets amb "pressa" per raons de cicle electoral) i la no continuïtat del procés, porten a la frustració.
- Processos massa pendents de partidismes i electoralismes.
- Dificultats econòmiques per tirar endavant el procés i per implementar actuacions acordades. Manca de recursos humans i econòmics.
- Documents PEC massa "tecnocràtics".

II. Aspectes relacionals:

- Dificultats per al treball transversal dins i fora de l'Ajuntament. És complicada la implicació dels tècnics d'altres àrees municipals.
- Grans dificultats per arribar a la ciutadania no organitzada. Hi ha persones que parlen d'un "sostre de vidre" que no es pot trencar.
- Dificultats per fer arribar informació a la ciutadania.
- Participació "dels de sempre". Massa corporativa i a nivell d'entitats.
- Resultats molt ambigus des del punt de vista de creació de teixit i relacions socials (capital social) i de mobilització ciutadana i d'entitats.
- El PEC no ha estat el revulsiu de la "conspiració educativa"⁵ que s'esperava.
- PEC viscut com a projecte de l'Ajuntament. Dificultats per veure'l i "exercir-lo" com a projecte ciutadà. Excessiu lideratge de l'ajuntament.
- Grans dificultats per a la participació dels sectors econòmics i comercials.

⁵ Expressió utilitzada per Anna Petit, Jaume Badosa i Jaume Mampel en el seu capítol "Educación y escuela. El nuevo papel de la escuela dentro de una concepción educativa más amplia. Los Proyectos Educativos de Ciudad y sus actores", a J. Subirats (coord.) *Gobierno Local y Educación. La importancia del territorio y la comunidad en el papel de la escuela*. (Barcelona: Ariel, 2002).

- Alguns PEC amb excés de reunions acaben desgastant la participació.
- Dificultats per tenir en compte i alhora per fer participar altres administracions: Generalitat, DIBA, Consell comarcal, etc.

II. Nova proposta metodològica

En aquest segon bloc de la guia metodològica s'elabora un marc metodològic general, un model de guia pràctica (i raonada) orientativa, un conjunt d'orientacions per a tots aquells municipis que es plantegen iniciar o donar continuïtat al desenvolupament d'un PEC. És el que s'ha vingut a anomenar "Metodologia DIBA de PECs".

A continuació se'n repassen alguns dels seus principals apartats.

1. Les primeres preguntes i les condicions de partida

1.1. Què és un PEC?

Un PEC és, per damunt de tot, un projecte de ciutat, que es compromet explícitament amb uns valors i una manera de fer, que pensa quina escola vol, quina educació més enllà de l'escola vol i que estableix un compromís ciutadà i institucional amb l'educació.

O dit d'una altra manera...

Tots els PECs haurien de representar instruments que permetessin al conjunt de la ciutadania –i amb el suport de l'ajuntament– participar en la definició de les polítiques educatives locals que contribueixin a la construcció d'un model de ciutat, així com intervenir en la prioritització dels principis, objectius, metodologies i programes que han de guiar l'acció educativa de la ciutat.

1.2. Per a què pot servir un PEC?

Genèricament, darrera del PEC podem concebre dues motivacions essencials: 1) Garantir la defensa de valors com la igualtat, la diversitat, la llibertat i l'autonomia com a base de l'elaboració d'accions educatives; 2) Posar l'educació a l'agenda de la ciutat i fomentar una participació compromesa amb l'educació, amb l'objectiu que aquesta sigui un focus de debat i actuació transversal en tots els àmbits del municipi.

Més específicament, l'inici d'un PEC pot respondre a reptes i motivacions múltiples. Val a dir que, de fet, això no podria ser d'una altra manera: el PEC ha de respondre a les particularitats (realitats, interessos i necessitats) pròpies de cada ciutat i municipi. Des d'aquest punt de vista, motivacions inicials com les recollides en l'apartat 1.1. d'aquest article poden ser totes elles perfectament vàlides.

1.3. Quin n'és el marc de possibilitats?

Convé plantejar-se, d'entrada, quines són les condicions inicials requerides i quines les condicions inicials que s'està en disposició de complir.

✓ **Des del punt de vista de l'Ajuntament...**

- **Lideratge polític.** El PEC és un projecte de ciutat; en conseqüència convé garantir el seu recolzament per part del conjunt del Consistori. Aquest consens pot explicitar-se mitjançant l'aprovació del projecte pel Ple Municipal i la seva inclusió en el Pla d'Actuació Municipal. No se'ns escapa que el fons d'aquest compromís remet a la no utilització de l'educació (i del PEC) com a eina de disputes partidistes. L'experiència reitera la conveniència que es delegui en una o més regidories la responsabilitat del desenvolupament i compliment del projecte.
- **Suport tècnic.** Es requereix, des de bon principi, el recolzament del procés per part del personal tècnic dels departaments més directament implicats. Pot, segons el cas, resultar necessari alliberar parcialment un o dos tècnics de referència per tal de garantir aquest suport tant a l'inici com per a la continuïtat del projecte.
- **Dotació pressupostària.** Cal comptar amb una planificació pressupostària o d'accés a recursos que cobreixi, si més no, el desenvolupament del PEC a mig termini. Per a la resta del procés i accions derivades, convindrà preveure i dissenyar fórmules diverses d'obtenció de recursos: pressupost municipal i fonts supramunicipals (Consells Comarcals, Diputació, Generalitat, Estat i Unió Europea), així com aportacions del sector privat de la ciutat (entitats o institucions culturals o econòmiques, per exemple).

✓ **Des del punt de vista comunitari...**

En la mesura en què l'establiment de lligams i sinèrgies entre Ajuntament i societat civil es presenta com un dels principals actius (i requeriments) del desenvolupament del PEC, convindria plantejar-se els punts forts i els punts febles de l'actual "clima social" que caracteritza les relacions institucionals i socials. Així, convindria, si més no, disposar del següent marc de possibilitats:

- Necessitat de trobar complicitats amb la comunitat educativa de la ciutat (centres educatius, equips directius dels centres, AMPAs, consells escolars municipals,...).
- Necessitat de trobar complicitats amb altres agents educatius de la ciutat. La definició d'aquests agents i del seu perfil romandrà estratègicament en funció del tipus de finalitats i objectius inicials plantejats.

2. El diagnòstic educatiu de ciutat

El mètode de diagnosi i activació de la participació aquí plantejat es basa en la contrastació entre el Mapa de l'Estructura Social, el Mapa Escolar, el Mapa de Recursos Educatius, i el Mapa de Visions Educatives del territori.

En tot cas, el procés de la diagnosi ha de ser considerat com a *fase integrant* de la definició del PEC. S'encarregui a un equip d'experts o no, es dugui a terme de manera més o menys aprofundida, s'allargui més o menys en el temps, s'encavalquin o no les seves devolucions amb d'altres fases del PEC..., les seves potencialitats es deuen tant al seu plantejament en tant que *procés* obert, com als seus *productes* resultants.

2.1. Mapa de l'Estructura Social

Mostra les realitats sociodemogràfiques (edat, sexe, lloc de naixement...), econòmiques (activitat, situació professional...) i educatives (nivell d'instrucció, coneixement del català,...) del territori. Fruit dels creuaments convinguts entre les dades referents a cadascuna d'aquestes realitats (sociodemogràfiques, econòmiques i educatives), poden construir-se *indicadors bàsics d'estructura i desigualtat social*⁶.

2.2. Mapa Escolar

Aquest procediment cerca la construcció d'*indicadors bàsics d'ensenyament i indicadors bàsics de desigualtat educativa*. En aquest cas es treballa amb dades relatives a la realitat escolar del municipi (tot comparant-les, en aquells casos en què és possible, amb les dades provincials i del conjunt de Catalunya). A més, allà on sigui pertinent es pot realitzar l'anàlisi diferenciant el centres situats a diferents unitats territorials del municipi, i també els centres de titularitat pública i privada. En determinats casos els indicadors també poden contrastar dades relatives a diferents sectors poblacionals⁷.

2.3. Mapa de Recursos Educatius

Aquest mapa recull el conjunt de l'oferta educativa (formal i no formal) existent al territori. Producte de la construcció i anàlisi d'aquests mapes, poden oferir-se, entre d'altres, informacions com: i) *actors educatius* significats al territori: centres educatius (formació reglada; d'infants a adults), entitats amb oferta educativa, equipaments públics que ofereixen formació, Departaments de l'Ajuntament, Organismes Autònoms o de l'Administració educativa,...; ii) *activitats i programes educatius* que conformen l'oferta formativa al territori: àmbit temàtic, població destinatària/usuària, principis i metodologies, models de gestió, recursos, etc; iii) *xarxes i espais relacionals* articulats de forma relativament estable al territori: espais de relació veïnal, trobades d'equips docents o directors de centres educatius, consells sectorials, consells de districte, sessions conjuntes als casals d'entitats, comissions d'organització d'actes diversos, xarxes internes a l'Ajuntament, agenda de reunions de l'Ajuntament amb determinats sectors de la ciutadania, etc⁸.

2.4. Mapa de Visions Educatives

Té com a propòsit construir una bona mostra de quines són les principals preocupacions compartides per la ciutadania (actors educadors prèviament identificats), i veure com es defineixen els principals punts forts i punts dèbils de la ciutat en l'àmbit educatiu. S'obtenen així: i) *Visions sobre el Territori* (situació econòmica, comercial, demogràfica, cultural, educativa, urbanística, associativa, identitària, seguretat,...); ii) *Visions sobre l'Educació a la ciutat* (qüestions escolars i

⁶ L'apartat 3.2.2.1. (2a part) de la *guia metodològica* presenta un llistat sistemàtic de possibles indicadors a considerar en aquest nivell.

⁷ Per a més detall, consultar l'apartat 3.2.2.2. (2a part) de la *guia metodològica*.

⁸ Veure apartat 3.2.2.3. (2a part) de la *guia metodològica*.

“més enllà de l'escola”); iii) *Visions sobre el PEC* (motivacions, utilitat, àmbits de treball,...); iv) *Visions sobre Participació* (experiències, valoracions i motivacions dels agents socials i institucionals en l'àmbit de la participació organitzada)⁹.

Conclusions propositives del Diagnòstic

Fruit de les constatacions resultants del Mapa Educatiu de Ciutat, tant en el terreny més objectiu (Mapa d'Estructura Social, Mapa Escolar, Mapa de Recursos Educatius) com en el més subjectiu (Mapa de Visions Educatives), el diagnòstic incorpora reflexions propositives a tres nivells:

- Proposta d'*Àmbits d'Actuació*

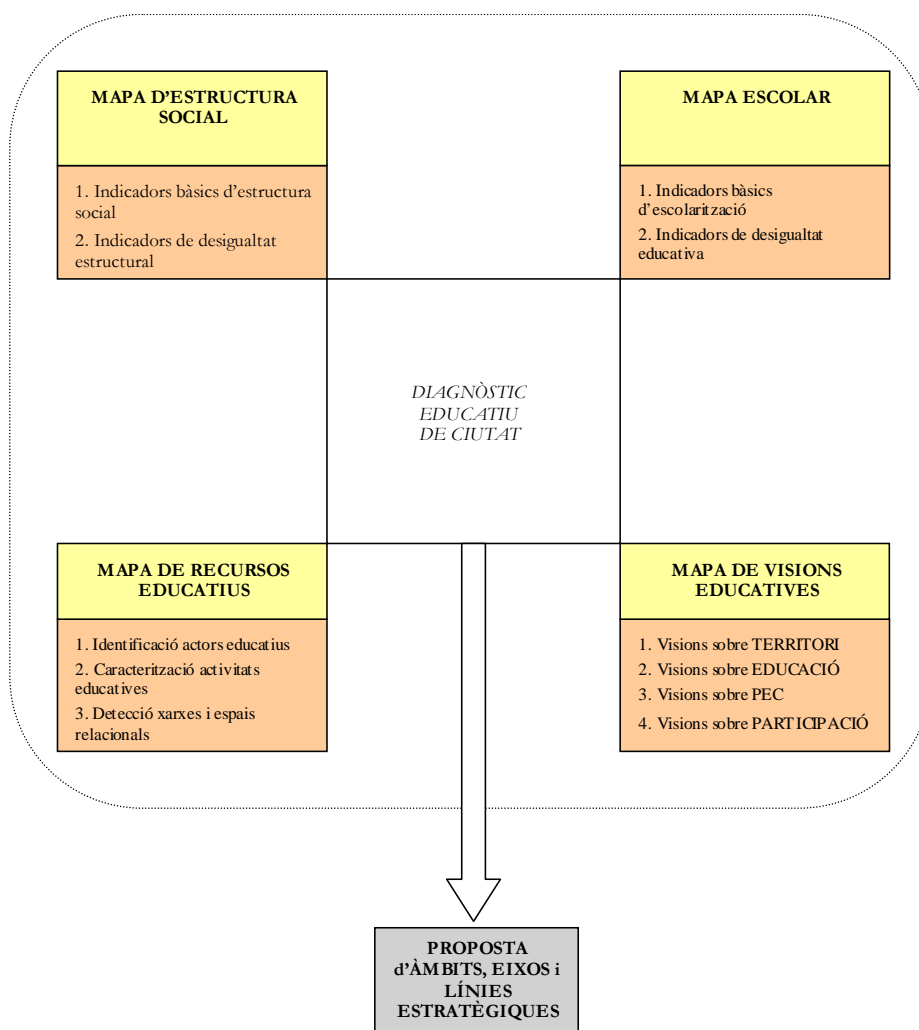
- Proposta d'*Eixos Estratègics* (especificats per *Àmbits*)

- Proposta de *Línies Estratègiques* (especificats per *Eixos*)

En l'apartat 3.3. (2a part) de la *Guia Metodològica* s'exemplifiquen possibles àmbits, eixos i línies estratègiques que, fruit dels resultats del procés de diagnosi, podrien tractar-se en el marc del desenvolupament del PEC.

⁹ Veure apartat 3.2.2.4. (2a part) de la *guia metodològica*.

Quadre resum: els Productes del Diagnòstic

3. La participació ciutadana

La canalització i animació de la "participació ciutadana" s'estableix com un dels valors clau d'articulació (i legitimació) del Projecte Educatiu de Ciutat. En aquest darrer apartat es presenten molt esquemàticament els principals mecanismes i processos que formen part del Pla de Participació que es desenvolupa en l'apartat 3.4. de la *guia metodològica*.

3.1. Mecanismes en joc

✓ Els mecanismes de Participació

En termes generals es concep el procés de participació entorn del PEC en un sentit pluriforme i continuat. Els seus canals, per tant, haurien d'oferir alguna cosa més que processos puntuals de consulta pública no vinculants entorn de plans d'actuació predefinits "des de dalt", o l'organització esporàdica de sessions de treball en comissions temàtiques.

- **El Fòrum Educatiu Local.** Es tracta de l'òrgan plenari i estable de participació entorn del PEC. L'objectiu bàsic d'aquest Consell o Fòrum seria el de generar un espai obert de corresponsabilitat territorial i d'articulació cívica sobre la realitat educativa local on hi siguin representats tots els agents i les institucions més significatives presents en el territori, a més de tots aquells ciutadans i ciutadanes que hi vulguin participar. En definitiva, aquest canal representaria l'expressió visible a cada ciutat del que podríem anomenar "compromís cívic amb l'educació", entre ciutadania i administracions (municipal i autonòmica).

- **La Xarxa Relacional "Bàsica".** Identifiquem així les xarxes i els espais relacionals articulats de forma relativament estable al territori. Aquestes xarxes o espais estructurarien punts d'encontre entre sectors ciutadans diversos, i serveixen a interessos i continguts també múltiples. És objectiu de la diagnosi detectar aquestes xarxes i començar a establir-hi relacions de reciprocitat i intercanvi. Aquí, l'objectiu de fons és evitar tant com sigui possible afegir canals de participació que dupliquin o se solapin amb aquells ja existents. Així, caldria continuar traslladant cap a aquests espais relacionals, més enllà de la fase de diagnosi, el debat sobre les raons i definicions del PEC. Convindria fer córrer en paral·lel les discussions dels Grups de Treball del PEC o del Consell o Fòrum d'Educació amb possibles sessions de contrast dutes a la mateixa "agenda" d'aquests punts estables de trobada. L'establiment d'aquests canals, d'aquests *feedbacks* podria també "trencar" el criteri de l'afinitat d'interessos o àrees de treball. En la mateixa direcció, en cas d'aconseguir-se articular aquests punts, el debat sobre el PEC, sobre els valors que el sustenten i sobre el sentit de les seves línies estratègiques s'estendria exponencialment entre el conjunt de la ciutadania. Un segon objectiu de fons és, en aquest punt, promoure l'extensió dels valors, els principis i continguts generals que vagi definint tot el procés participatiu del PEC a la tasca quotidiana d'aquests espais relacionals.

- **Els Grups de Treball.** Es proposa la seva posta en funcionament en moments estratègics del procés i amb finalitats concretes i explícites. Tal i com es detalla en el punt 3.4.1.1. (2a part) de la *Guia Metodològica*, es planteja el seu treball en sessions programades en base a les priorititzacions temàtiques establertes a l'informe-diagnòstic i debatudes a la resta d'òrgans de participació continuada (Consell o Fòrum d'Educació i Xarxa Relacional Bàsica).

- **Mecanismes de Participació "individual".** Es proposa l'organització de mecanismes de canalització de la participació individual al llarg del procés. A més de la possible participació a "títol individual" als plenaries del Consell o Fòrum d'Educació, i/o als Grups de Treball, aquests mecanismes poden adquirir formats específics diferents. i) *Format electrònic:* Fòrum, enquestes i bústia d'aportacions en espai web del PEC, programa *Consensus*, etc. Espai obert en el temps; ii)

Format convencional: Qüestionaris puntuals de consulta pública en butlletins i mitjans de comunicació escrita locals. Espais tancats en el temps.

✓ **Els mecanismes de Gestió**

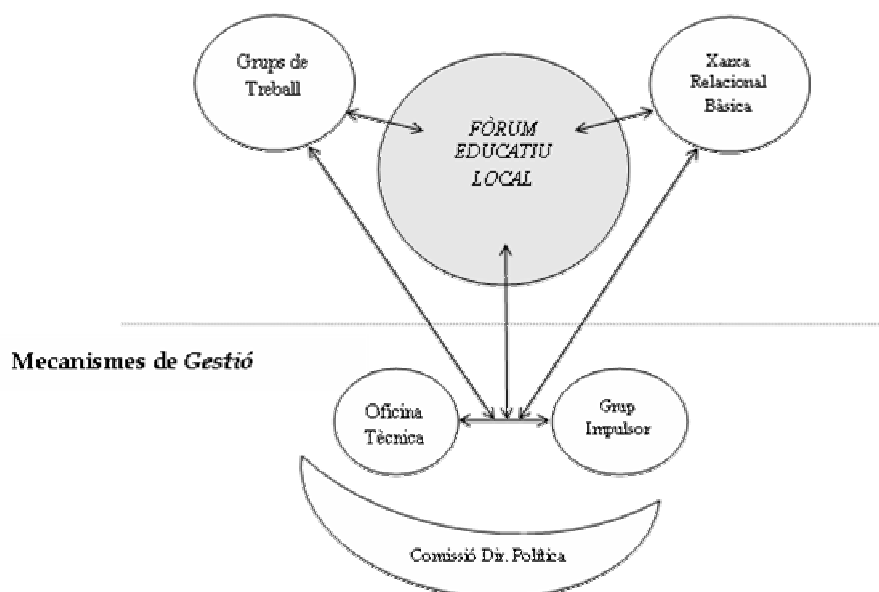
Per tal de recolzar, coordinar i gestionar coherentment i de forma eficaç la canalització dels processos de participació es proposa la consideració dels següents òrgans de gestió (política i operativa).

- **La Comissió de Direcció Política.** Format per responsables de les àrees municipals d'Alcaldia, Educació i d'altres departaments d'interès estratègic, així com per responsables de l'Administració educativa, de Plans educatius d'entorn i d'altres programes transversals, es tracta de l'òrgan de cobertura institucional i política del conjunt de processos que incorpora el PEC. Des d'aquest punt de vista, representa un espai de corresponsabilització educativa entre Administració municipal i autonòmica.

- **L'Oficina Tècnica.** Òrgan amb personal tècnic "alliberat" per a l'acompliment de les funcions bàsiques de gestió i execució del PEC. Aquestes són: i) Organitzar, gestionar i coordinar el conjunt de processos inclosos en les diverses fases del pla de participació; ii) Servir de pont (gestió i traspassos d'informació) entre els diferents canals de participació del PEC (Consell o Fòrum d'Educació, Xarxa Relacional Bàsica i mecanismes de participació individual); iii) Servir de pont entre les diferents àrees de l'Ajuntament i amb altres processos de participació institucional oberts (Pla Estratègic, Agenda 21, Processos de dinamització comunitària, etc.); iv) Vetllar i fer el seguiment de les propostes d'actuació.

- **El Grup Impulsor.** Es tracta d'un nucli reduït de treball permanent amb dues funcions bàsiques: i) col·laborar en les tasques operatives i de gestió de l'Oficina Tècnica; ii) servir de pont entre els diferents processos i agents socials i institucionals involucrats en el PEC. Com a criteris generals, s'apostaria per la constitució d'un grup impulsor format per individus amb visions informades (i mútuament contrastants) sobre determinades realitats del territori: món de l'escola, de l'educació en el lleure, del sector comercial, empresarial, veïnal, de l'acció contra l'exclusió, de l'administració municipal, etc. Complementant aquest criteri hauria de permetre's el creuament d'experiències i coneixements significats en clau de barri i en clau de ciutat.

Mecanismes de Participació

3.2. Processos en joc

Tal i com s'ha dit amb anterioritat, el procés de participació entorn del PEC és concebut en un sentit pluriforme i cíclic. Sobre la base d'aquest criteri general, la *guiam Metodològica*, en el seu apartat 3.4.2. (2a part), proposa una possible estructuració d'aquest procés en set passes o moments procedimentals. Òbviament, aquesta proposta es fonamenta, a la seva vegada, en la proposta de funcions atribuïbles als diferents mecanismes de participació i gestió considerats. Tractant-se en aquest article de fer-ne un breu resum, aquests procediments podrien ser dividits en quatre grans fases:

Traducció. En aquests primers moments, l'Oficina Tècnica i el Grup Impulsor recullen els principals resultats i propostes del diagnòstic educatiu i els adapten per tal de ser tractats en el marc del Fòrum Educatiu Local.

Discussió col·lectiva. El Fòrum Educatiu Local debat i treballa sobre la base dels àmbits, eixos i línies estratègiques treballades en la fase de "traducció". Un dels possibles objectius d'aquesta fase de discussió col·lectiva pot adreçar-se a la selecció dels àmbits de treball a prioritzar.

Treball participatiu. Les conclusions i resultats de la discussió col·lectiva passen a ser treballats en el marc dels diferents espais i entitats socials i institucionals existents al territori (xarxa relacional bàsica). Aquest mateix procediment participatiu pot ser complementat a través de l'organització de grups de treball més o menys heterogenis i estables en el temps.

Devolució i actuacions. Els fruits derivats de les fases anteriors són recollits per l'Oficina Tècnica i el Grup Impulsor i políticament legitimats per la Comissió de Direcció Política. A partir d'aquest moment, pot ja considerar-se l'inici de la implementació d'actuacions PEC o d'accions que passen a formar part del paraigua del PEC. El

procés de participació es reinicia ara afegint-hi els procediments propis del seguiment i avaluació conjunta d'aquestes actuacions.

Quadre resum: Els processos en joc

